

УТВРЂУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- **заменик тужиоца за ратне злочине Веселин Мрдак,**
- **пуномоћници оштећених – Наташа Кандић и Славица Јовановић,**
- **сви оптужени,**
- **браниоци – адвокати: Звонимир Здравковић,** бранилац опт. Љубана Деветака, **Бранкица Мајкић,** бранилац опт. Милана Девчића, **Игор Олујић,** бранилац опт. Милана Радојчића, **Војислав Вукотић,** бранилац опт. Жељка Крњајића, **Миладин Живановић,** бранилац опт. Миодрага Димитријевића, **Јасмина Живић,** бранилац опт. Дарка Перића, **Бранко Лукић,** бранилац оптуженог Радована Влајковића, а који ће на овом претресу мењати адвоката Ђорђа Калања, браниоца оптуженог Радисава Јосиповића, **Гордана Живановић,** бранилац опт. Јована Димитријевића, која ће на овом претресу мењати адвоката Слободана Живковића, браниоца опт. Стојановића, Бачића и Николајидиса, **те Бранислава Фурјановић,** бранилац опт. Зорана Косијера и Петронија Стевановића.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес ОДРЖИ.

Претрес је јаван.

Главни претрес СЕ НАСТАВЉА у 9 часова и 47 минута.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА ИСПИТИВАЊЕ СВЕДОКА

КОНСТАТУЈЕ СЕ да ће испитивање сведока бити вршено путем видеоконференцијске везе са Жупанијским судом у Вуковару, у присуству судије Јадранке Курбел и судског помоћника Округног суда у Београду, Оливере Ђурић.

У суду у Вуковару приступили сведоци Јосип Кувездић и Љубица Божић, а није приступио сведок Антун Лутровић, за кога је приложена потврда Опште болнице Вуковар да је због операције рака простате хоспитализован 11.11.2009. године у болници.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите, нешто сте хтели.

Адв, ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Госпођо, председнице већа, обавештен сам да је у публици овде у Београду присутан и Милас Јозо, високи функционер Хрватске демократске заједнице, рођен иначе у Ловасу, који је могући потенцијални сведок у овом поступку, па Вас упозоравам на то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У ком смислу могући потенцијални сведок, ко га је предложио или ко ће га предложити?

Адв, ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Ето, предложићемо га ми.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Одбрана оптуженог Љубана Деветака.

Адв, ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, уколико такав човек седи у судници, може онда да изађе, чули смо сада да ће бити таквих предлога.

НАТАША КАНДИЋ: Ово није први пут да одбрана предлаже некога ко дође да прати суђење, у питању је начелник општине Ловас. Они су већ неколико пута и раније

предлагали људе који дођу да прате суђења, нема никакве везе са, збиља са предметом оптужнице, начелник општине, нема никакве везе, тако да збиља, то је само да би се, да се не би дозволило људима, да би се малтретирани, да дођу из Ловаса и онда да не могу да прате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Јозо Милас је човек који је, да ли, први човек Кризног штаба и изузетно је релевантан сведок, уколико га буде позвала одбрана, господина Деветака, разматра његово позивање одбрана Милана Радојчића на околност постојања одбране у селу Ловас. Ја заиста не видим и молио бих заиста пуномоћника оштећеног да не вређа одбрану. Ми имамо овде право да пружимо најбоље услуге својим клијентима и омогућимо им право на одбрану. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, уколико је то тако, а заиста тај предлог, ако буде касније, сада смо чули да је могуће и да ће бити, ја бих замолила тог господина да не би после било сметњи да онда напусти публику.

СВЕДОК ЈОСИП КУВЕЖДИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Кувездићу, добар дан. Ви сте већ саслушавани на главном претресу од 14.11.2008. године. Ја се Вама извињавам што Вас суд поново позива, али у време када сте Ви саслушавани, оптужени Љубан Девета, Милан Девчић и Драган Бачић су имали за браниоца лице које је брисано из именика адвоката, тако да Ви нећете поново бити саслушавани и биће само омогућено овим браниоцима, новим браниоцима и оптуженима да Вам поставе питања. Ја не видим и не знам како изгледа тај човек, уколико је и даље у публици нека напусти. Нема таквог човека? Добро, чули смо да нема, не знам. Ево стража ме обавештава.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Извињавам се што сам узео реч.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Знам, али пуномоћник оштећених је потврдио, који познаје оштећене је потврдио да је сведок ту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где Ви знате, ево бранилац Звонимир Здравковић, где је он видео тог човека, да ли га зна? Реците.

Адв, ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Ја господина познајем из јавности, знам га пре двадесет година да је био у врху ХДЗ, али људи га познају, мештани, свако ће да покаже прстом на њега

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нека кажу ко је, ево стража је прозивала и тако га нема.

Адв, ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Био је председник Кризног штаба за Ловас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ако нема таквога.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Судија, ја могу своје најбоље знање да понудим суду. Господин који седи, крупнији господин седе косе са брковима у оделу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нека оптужени кажу ако знају таквога и нека покажу где је. Ови оптужени, мештани Ловаса, да ли знају, нека кажу. Молим?

Опт. МИЛАН ДЕВЧИЋ: Господин у публици личи, али то није Јозо Милас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, онда у чему овај проблем. Сада ћемо да елиминишемо све представнике ХДЗ, дајте молим вас да не губимо време са оваквим глупостима. Убудуће проверите кога ћете да позивате за сведоке и да.

Сведок Јосип Кувеждић, са личним подацима као на записнику о главном претресу од 14.11.2008. године, раније опоменут, упозорен, заклетву положио, исказује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли неких питања за овог сведока? Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добар дан, господине Кувеждићу. Ја сам заступник оптужбе у овом поступку. Ви сте саслушани раније у истрази и овде на главном претресу, па ћу Вам само поставити могуће два питања. У делу свог исказа раније у истрази који сте потврдили и на главном претресу, између осталог сте рекли да сте седели са Петронијем на стражи и

крај њега, причали сте нешто и «да су доведени Лукетић Стјепан и његова жена у полицију на испитивање, одвели су их унутра, Петроније и Баста су нешто разговарали и тако даље, тамо седео у мраку и шутео и након неког времена извели и ван. После су се чули пуцњеви и ја сам сутрадан сазнао да су убијени». Цитирао сам део Вашег исказа. Да ли се сећате или да ли знате, обзиром на ситуацију коју сте описали, ко је то од тамо присутних или евентуално новодошлих, извео те људе из станице милиције?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: На ово Ваше питање, ја још једном могу потврдити свој исказ, који сам дао и ја иза њега стојим. Ко је њих извео вани и ко је то направио даље, ја нисам упознат, јер са Петронијем и са осталим сведоцима које сам навео раније, ја сам остао седети у ходнику. Према томе, ја нисам излазио, то је ноћ била, нисам излазио вани. Да ли Вам је то јасно?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, јесте, али из Вашег исказа произилази да сте Ви рекли да су их одвели напоље, рекли сте да не знате шта се после догодило, чули сте шта сте чули. Колико временски од момента када су доведени, па одведени, колико је временски могло да прође?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Па, временски на испитивању су били око сат времена, а након тога су изведени вани и пуцњеви су се чули након петнаестак минута, а да су они мртви, то се тек сутра ујутру сазнало.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ви нисте видели или не знате ко их је извео и колико људи их је извело напоље?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Нормално да не могу знати, јер се то десило ноћу, мрак је био, струје није било, ко би то могао у ноћи видети и оценити ко је тај био.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала. У делу свог исказа, такође на главном претресу, између осталог сте рекли да су људи извођени из затвора, стављани у аутомобиле, одводили их и брзо се враћали без њих. Можете ли временски одредити када је то било, узмите као некакав оријентир то минско поље за које сте вероватно чули и о коме нешто знате.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: На то питање могу Вам одговорити, да оно што сам дао ранији исказ, да је то, уствари, да иза њега стојим. А временски ти догађаји, које

сам описао, да су људи одвожени, то је било пре и после минског поља.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Можете ли се сетити неког од имена тих људи који су том приликом одвођени, Ваших мештана?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Конкретно могу на то одговорити, јер на мом ауту су одвежени Лукетић, не могу се сетити, отац и син, су у мом ауту одвежени из затвора, из Месног уреда, две особе су седеле вани, они су убачени у ауто и након петнаест минута се ауто вратио без Лукетића, оца и сина.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте те особе које су их одвеле са тим Вашим аутом, да ли сте некада виђали, да ли сте их познавали овако из виђења, ако не по неком имену или надимку?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Не, нисам, то су људи били из других места, значи не домаћи мештани.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, имају ли даље питања? Браниоци немају, оптужени? Немају. Господине Кужеждићу, има суд нека питања још додатна за Вас. Ви сте помињали да сте били у оним цивилним стражама и помињали сте, такође да је оружје предато Југословенској народној армији. Реците ми, колико пре напада је оружје предато Југословенској народној армији, оквирно, колико је то дана пре напада било?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Ја из овог исказа што сам рекао, стојим. Но, међутим, о количини наоружања, о броју и коме је предано, не могу дати тачне податке, јер нисам био укључен у ту реализацију програма.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, мене не интересује количински, него када је то било, та предаја, колико пре напада од 10.10.?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Па, тачно Вам не могу рећи, али то је било 15 до 20 дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми, да ли су се након одузимања тог оружја цивилне страже и даље одржавале и функционисале или не?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Не, нису се више одржавале.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, почев од 10.10.1991. године па надаље, колико је било наоружаних и униформисаних мештана Срба? Не мислим неку тачну цифру, али по неком

Вашем виђењу оквирно колико је тих Ваших мештана Срба из Ловаса било наоружаних и униформисаних у селу?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Па, не могу рећи да су они били наоружани, јер су они и раније напустили место, сем појединих особа, као господин Девчић, који је био у полицији и неке особе, не могу се точно сетити, али углавном нико од њих није био наоружан, нити је био у месту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, али мислим после 10.10., значи после напада, па ови наредни дани?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: После напада на место?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: После напада на место Ловас?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Сви су били наоружани.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми, имате ли оквирно неки број Срба који су били наоружани, према Вашем виђењу у том периоду?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: То је јако тешко проценити из разлога што ту нису били само домаћи мештани, него је било пуно особа из суседних места. Али, оквирно говорећи, било их је до стотињак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, Ви рекосте да сте спавали у неким просторијама тамо Месног уреда, да је преко био неки затвор. Имате ли Ви сазнање, ко је држао тај затвор, ту где су Ваши мештани Хрвати били затворени?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Пре свега, морам Вам рећи да сам ја исто био у некој врсти притвора, пошто сам одржавао агрегат и ми сами нисмо могли бити, са нама је увек било по двоје људи наоружани који су нас пазили да ми не би негде отишли, нешто направили. А преко где је где је био затвор, то су углавном држали домаћи, да кажемо, мештани, српске националности.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, малопре сте на питање тужиоца спомињали извођење тих заробљених Хрвата из тог затвора, кажете, то је чињено колима и пре и после минског поља, односно пре и после оног дана када се десио овај догађај на минском пољу. Сем тог Лукетића и његовог сина, да ли сте још неке Ваше мештане препознали да су вожени ту

или видели, пошто сте Ви то посматрали, како сте рекли прошли пут?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Ја бих могао само потврдити, као што сам и напред рекао, значи, Лукетићи, то се ради о две обитељи, а остале нисам могао видети, из разлога што сам био задужен за одржавање агрегата и покретање и оспособљавање струје и воде у месту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, тај догађај када сте Ви ту ноћ били у станици полиције, када су доведени тај Стјепан Лукетић и његова жена на испитивање, ово што Вас је малопре тужилац питао, је ли то била она ноћ када, између 17. и 18.10., када сте Ви изведени тамо, када Вас је Љубан Деветак издвојио, вас петнаестак, па су једни остали тамо у задрузи и после вожени, да ли се сећате, је ли то било те ноћи?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: То је управо било те ноћи, јер једна група је одвојена и одведена у оном мом исказу стоји, и кућу Милића и не могу се сада точно сетити још коју, а ми који смо били задужени за одржавање објеката, ми смо остали на месту где смо и пре били. То значи у тадашњој станици полиције, односно месту тадашње Месне заједнице где је био агрегат и водовод.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево ја Вас то питам, зато што сте у истрази раније тврдили да је то било крајем октобра месеца 1991. године, значи, тај догађај, међутим, нама су овде управо ови сведоци који су вођени на ту детелину, причали да су тело Стјепана Лукетића видели у центрели, баш 18.10.1991. године, па Вас зато и питам за ово, везано за Ваш ранији исказ да је то било негде крајем октобра, тада нисте прецизирали датум.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Па, ја могу само рећи да је јако тешко након толико година се сетити точно којег је дана и којег месеца било, јер Ви морате схватити да је пуно тога прошло, пуно је претрпљено и пуно непроспаваних ноћи. Према томе, ја остајем при својим исказима. Један од исказа је дат господину Лончару након повратка у Хрватску и други исказ је дат након покретања поступка. Можда сам у том тренутку погрешно за дан или нешто, али ја остајем при своја два исказа раније дата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а сада значи можете да потврдите да је Стјепан Лукетић и његова жена доведена на испитивање управо те ноћи између 17. и 18. октобра 1991. године?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Ја остајем према свом исказу и сведоци, навео сам да је, тамо су били још и Викица Филић и.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Помињали сте то раније, да се не задржавамо око тога.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Кризманић и тако даље, према томе, то су точни подаци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, рекли сте да сте у том Месном уреду спавали Ви, Јосип Лукетић и Адам Лукетић, звани «Брица», који је сада покојни и да сте спавали са неком стражом. Каква је то стража била, чега стража?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: То сам Вам малопре напоменуо, да смо ми тамо спавали, да су нас пазили, углавном су ту били домаћи мештани, наоружани, да ми не би нешто направили, саботажу на води, на струји и остало. Они су са нама проводили 24 сата.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А који су, кажете, домаћи мештани били та стража, који су то људи били, да ли се сећате?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Рајко Ловрић, не могу се сада точно сетити осталих имена, али има у исказу

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, помињали сте Ви то раније, него ја нисам знала да се односи на ту стражу. Помињали сте Рајка Ловрића и Илију Кресојевића.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, ко је те људе одредио да буду, ко им је дао тај задатак да буду, да тако кажем, стража, да воде рачуна шта ћете Ви радити и да Вас прате?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Ја ћу још једном поновити, да све задатке које сам ја завршавао у месту, добивао сам од господина Милана Радојчића. Из тога произлази да је вероватно и он, ја не могу то потврдити, али и да је он одредио да они пазе на нас.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Помињали сте долазак неких међународних посматрача у Ловас, па да су они тамо нешто долазили до тог Месног уреда и да је неки човек Божић, звани «Црни» показивао посматрачима тај неки затвор, да му

је тада припређено, да ће бити убијен и да је заиста тај човек после и био. Реците ми, да ли се то односи на Златка Божића, од оца Јанка?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Точни подаци.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате можда сазнање ко је од људи у месту примио те међународне посматраче, ко је био са њима?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Не, мени то није било дозвољено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Такође сте рекли у свом исказу да су онога дана када су мештани Ловаса 17.10.1991. године били окупљени тамо најпре испред дворишта механичке радионе, а после уведени унутра, да су по Вас дошли Баста и Коста и Вас тамо потерали да и Ви идете. Можете ли да опишете тог Косту?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Прије свега, не знам да ли сам разумео добро или неко није добро мој исказ протумачио, али господин Љубан је ушао у двориште када су били сви преведени у механичку радиону и извео одређени број особа међу којима сам био и ја.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то смо разумели и то је јасно. А моје питање гласи, пошто сте Ви у свом исказу рекли да је Вама речено од неких лица, Басте и Косте да Ви идете тамо, значи пре тог издвајања?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Е па сада, имате ли у сећању опис тог Косте и евентуално опис тог Басте који су Вам то рекли да идете тамо, «и ви шта чекате и да идете тамо да се одазовете»?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Мислите на физички изглед?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, да, то сам и мислила.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Баста је био један крупнији човек, вишље висине, а Баста је био, да кажемо, ниже висине.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сада сте поново рекли, прво сте описивали Басту, па сте поново рекли Баста.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Баста и Коста.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, опишите прво Басту па Косту.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Баста по мојем сећању је био један крупан, крупна особа, висока, у оно време година да кажемо, од 45, униформиран.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А тај Коста?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: А Коста је био ниска особа, црне пути, униформиран и ситне грађе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми, како Ви знате имена тих људи и где сте их то виђали пре тога или после тога, да сте сазнали и како се зову?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Углавном њихова имена и сазнања сам добио пошто сам између одржавања агрегата и воде у месту, био задужен да поправљам електричну енергију, односно покретање аута који су доведени, тако да се знало. Ја сам Коста, каже, «изволи овај ауто, поправи и реши, ја ћу доћи по њега». А све се то одвијало углавном у механичкој радиони у Ловасу. Тако је и Коста долазио, тако је и Петроније и остала, остале особе које су биле назочне у то време у месту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. А откуд то.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Из тога сам сазнао њихове надимке, имена и презимена никад нисам нити питао нити ме интересирало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Откуд то да ви од та два лица примате таква наређења за поправку аута, с обзиром да сте рекли да сте сва наређења примали од Милана Радојчића?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Па они су долазили и рекли послали су нас код тебе и ти си зато задужен, изволи то рјешити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу именовали ко их је послао?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Нису конкретно именовали, некад јесу некад не, али ви морате схватити да сам ја био у притвору и да моје није било да питам ко те послао, зашто и да тражим налог или било што. Моје је било да рјешим и да обавим свој посао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ја ћу вас сад питати за нека лица да ли евентуално имате било каквих сазнања шта се са њима десило, да ли сте их негде виђали у том периоду и ако јесте где или сте евентуално чули да им се нешто десило, Дарко Павлић, Жељко Павлић?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Жељко?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Конкретно ако питате за те особе ја вам ту не могу точно потврдити ни дати податке пошто ја нисам био у посебним радним групама као они што су ишли по мјесту, винограде, грожђе и остало. Мој задатак је био у мјесту што сам напред навео и дао у свом исказу. Значи одржавање воде, струје и у механичкој радиони поправке. Мој дјелокруг рада је био у кругу од 200 метара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, а пошто сте ви били врло близу тог простора и тог затвора где су људи доведени, затварани, па сте видели чак и њихово одвожење, да ли сте ви евентуално чули или видели који су то мештани ваши ту били затворени па су после убијени. Уколико нисте видели да ли сте чули који су то мештани ту затворени?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Не. Морате схватити за овај простор где сам ја био да је то био простор затворен и да није било могућности да ја шетам или гледам што се вани дешава. Ја сам у свом исказу раније ракао да сам једном приликом ишао преко у Мјесну заједницу где је био затвор ограђен са жицом, нисам видио мјештане Ловаса у том кругу да шетају. Што је са њима било што је ко радио то ја нисам видио нити могу рећи. То је било у једном тренутку.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Имате ли господине Кувајџићу још нешто да кажете што вас нико није питао а Ви сматрате да је битно за овај поступак, за овај догађај?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Па углавном немам што више ни додати ни рећи, у свим исказима је ту у потпуности све јасно. Ја још једном понављам да иза својих писаних и даних изјава које су у 3 наврата спроведене након главног расправног поступка где сам био први и сад поново зван, да ја иза свега, својих исказа стојим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Уреду.

Довршено сведочење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала вам господине Кувеждићу што сте се одазвали да сведочите. Изволите.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Ја имам примедбу на ово сведочење, односно онемогућавање да се након вашег испитивања одбрана да поставља питања. Ако ми дозволите да

образложим. Наиме, у данашњем исказу овај сведок је рекао да му је познато, да према његовим сазнањима затвор у Месној заједници су држали мештани српске националности. То је нова чињеница која може бити релевантна за мог брањеника. Уколико ја немам могућности да иза вас на те нове чињенице или иза, или након сазнања о новим чињеницама након испита било ког од брањеника који следи иза мене, немам могућности да постављам питања, мом брањенику је ускраћено право на одбрану.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У чему је сад проблем? Јесте били на реду да постављате питања.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Тако је, али је тврдња.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Дајте да не губимо време, ако имате неко питање у том правцу поставите да завршимо.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Е хвала. Господине Кувездићу добар дан, адв.Игор Олујић.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Добар дан.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: У свом исказу сте рекли да је у одговору на питање председника судског већа сте рекли да колико вам је познато да су затвор у Месној заједници држали углавном мештани српске националности, моје питање вама гласи, да ли је то ваше сазнање или ваша претпоставка?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Господине ја по трећи пута понављам, а ви ако нисте способни узмите па прочитајте исказе које сам раније дао, да то нису моја сазнања, да сам ја тамо био у једном тренутку да сам био позван да поправим струју, свјетло и да сам видио да су људи били у жици ограђени. То нису претпоставке, то нису нагађања, то су точни подаци.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Ја вам нисам поставио питање да ли је тамо.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Између осталог тамо су били покојни Јовановић, Жељко Сомборац који је остао инвалид и тако даље да не набрајам, ако треба ја ћу вам наводити сва имена која сам видио у тој жици.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Господине Кувездићу ја вам нисам поставио питање да ли је тамо постојао затвор, ја сам вам поставио питање одакле вам сазнање да су тим затвором управљали домаћи Срби и мештани као што сте рекли сада,

односно питање је било да ли је то ваше сазнање или претпоставка, ако можете да ми одговорите веома кратко?
Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Па рекао сам да је то моје сазнање јер сам то видео.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Шта сте видели?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Кад сам ишао поправити струју.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Видели сте да постоји затвор?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Тако је.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Јесте видели ко управља затвором?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Ма ја сам видео наоружане особе које су стајале испред ту затвора.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Јесте познавали те особе?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Јесам.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Које?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Рекао сам и мало прије између осталих у том тренутку да сам ја био да ли су они били стално увјек или повремено али био је Рајко Ловрић и био је Кресојевић Илија.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Јесте видели припаднике Југословенске народне армије испред затвора?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: У том тренутку не.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: А у неком другом тренутку?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Били су присутни, назочни у мјесту али у том тренутку кад сам ја провео тамо сат времена ја их нисам видео.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: А где су били Рајко Ловрић, Илија Кресојевић јесу стајали испред затвора или испред Месног уреда?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Испред жице која је у дворишту Мјесног уреда, а жицом је био ограђен затвор.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: У унутрашњости дворишта?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Тако је. Био је подрум и из подрума је један дио испред био ограђен са жицом.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Јесте познавали било кога од лица која сте видели да одводе људе колима из тог затвора?

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Не. То не могу рећи јер те особе које су то радиле, нису били мјештани наши.

Адв.ИГОР ОЛУЈИЋ: Хвала. Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, хвала вам господине Кувеждићу, извините још једном, што смо вас и други пут звали али ово смо просто морали због процесних проблема.

Довршено сведочење.

Сведок ЈОСИП КУВЕЖДИЋ: Хвала и вама, ако је шта потребно доћу поново.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ

Судија Жупанијског суда у Вуковару: Причекаћемо минут док свједокиња не уђе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Уреду. Добар дан госпођо Божић, да ли ме чујете?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Чујем. Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми име вашег оца?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Драгутин Пеић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По занимању шта сте Ви?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Умировљеница.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пензионер са станом у? Адреса садашња?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Винковци, Јосипа Јурија Штросмајера бр.16.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Година рођења и место рођења?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ловас, 1950. година.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: По националности сте?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Хрватица.

Сведок Љубица Божић, од оца Драгутина Пеића, по занимању пензионер, са пребивалиштем у Винковцима, ул. Јосипа Јурија Штросмајера 16, рођена у Ловасу 1950.године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја ћу вам прочитати имена и презимена оптужених, па ћете ми Ви рећи да ли сте евентуално у сродству или у завади са некима од њих: Љубан Деветак, Милан Девчић, Милан Радојчић, Жељко Крњајић, Миодраг Димитријевић, Дарко Перић, Радован Влајковић, Радисав Јосиповић, Јован Димитријевић, Саша Стојановић, Драган Бачић, Зоран Косијер, Петроније Стевановић, Александар Николаидис, јесте ли у сродству или у завади са овим лицима?
Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам. Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јете ли неки род или сте у некој свађи са овим лицима?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам род никакав, али нисам у свађи него имам против појединих особа нешто да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Бићете саслушани.

Са оптуженима несродна, није у завади.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бићете саслушани као сведок. Као сведок сте дужни истину да говорите. Давање лажног исказа је кривично дело, нисте дужни да одговарате на поједина питања уколико би себе или неког свог блиског сродника изложили знатној штети или кривичном гоњењу и пре него што дате исказ положићете заклетву понављајући ове речи које ја изговорим: заклињем се.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Заклињем се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ћу.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да ћу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: О свему што пред судом.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: О свему што пред судом.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Будем питана.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Будем питана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говорити само истину.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Говорити само истину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа од онога.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: И да ништа од онога.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што ми је познато.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Што ми је познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу прећутати.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нећу прећутати.

Упозорена, опоменута, а након полагања заклетве, изјављује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Божић, против ових 14 лица што сам Вам мало пре прочитала пред овим судом се води кривични поступак због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва. Предмет оптужбе су догађања у месту Ловас у десетом и једанаестом месецу 1991. године, и у том периоду у вези страдања 69 цивила, а везано за напад на Ловас, дешавања у самом месту и страдања појединих цивила на минском пољу. Испричаћете суду шта је све вама у вези овога познато, ко је вама страдао у овим дешавањима и све што ви знате везано за овај предмет оптужбе. Изволите.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да. Познато ми је то да је 10.10. тј. 10. листопада 1991. године у селу Ловас почињен злочин од стране «четника» и других из околних мјеста људи под вођством Љубана Деветака јер они су сви рекли да је он њихов командант. Тако да је било 10.10. напад на село Ловас, после, то се догодило око 7 сати ујутру, 7 и 10 можда тако и почеле су падати гранате. После тих граната су ушли пјешадија, то није била војска, то је било тако неке групе, нека не знам ко је то био, а у свакој тој групи је било појединаца из Ловаса који су сваког познали од нас. Тако су ишли, та пјешадија која је ушла у село, они су ишли по улицама и у сваку кућу су улазили. У нашој кући је било сигурно једно 30 колико сам ја видјела. Прво су пуцали на куће, так да су све прозоре, врата, изрешетали од улице, онда су ушли у кућу, ми смо били у подруму сви, ја и моја дјеца, супруг, мој отац и још моја сестра са двоје дјеце, из Вуковара, која је побјегла из Вуковара, а мислим доживила је горе него у Вуковару, јер су нам тај дан 10.10. око десет сати и двадесет минута, су у нашу кућу упали та група, как да их назовем четника са ловашчким србима који су с нама живјели, предвођена и рекли су да ће нам бацити бомбу у подрум, ми смо били у подруму, и тада смо морали изићи из подрума, викали су да излазе усташе из подрума, ми смо изишли из подрума а они су издвојили мога оца и супруга и њих су

тјерали ван, на улицу. Међутим, ја сам кренила за њима и говорила сам куд ће с њима, куд их воде, а они су онда сви на мене, овај, почели тући мене. Мене су тукли пушкама, да ја не изиђем скроз на улицу да не видим кога има, међутим ја сам свеједно видила, препознала сам једну особу Милана, Милорада Радојчића, званог Бајица, другог никог нисам познала и моје су одвели а мене су тукли и онда су дјеца трчали за мнош, плакали, тако да су мене оставили, а моје су одвели и нису далеко од куће, него су их убили, одмах, можда ни 100 метара од куће, јер ми је један сусјед наш који је умро на жалост, да ми је могао сад посведочити, он је видио да су их дрљали, вукли су их оно са леђа су били убијени и тако је утврђено и на овоме суду у Загребу, сад не могу се сјетити ту, но кад су идентифицирани, да. Онда су их одвукли иза једне куће исто тако можда даље, тако да све скупа није било можда ни 200 метара од наше куће, они су већ били убијени, јел видело се да су вучени и да су, мој супруг је имао вунену весту и оно је све било онако кад се неко вуче, то се видјело. После тога они се више нису вратили кући, кад су одведени, међутим дошло је вече тог 10.10., њих нема, то је био четвртак, у петак ујутру сам ја, још су радили телефони, и ја сам оно скупила снаге и звала сам у опћину Ловас, у мјесни уред су ми рекли, тамо ми се јавио Ђуро Продановић и ја сам питала гдје је мој супруг Мијо Божић и отац Драгутин Пејић, а он ми је рекао да не зна, они ваљда раде, јел они су тјерали да, ког су одвели, на срећу тај је имао који је радио тамо њима, али ето моји нису имали ту срећу. И ја сам тако звала, не знам пуно пута сам звала тај дан и нисам добила одговор, онда је била други дан субота, и тако је, јер сам ја била најупорнија ваљда и не знам, скупила сам снаге и стално сам звала, тако да су они што ником нису, послали једног човјека да мени каже да су моји убијени, а то је био Милан Рендулић, он је исто био с њима тамо, видјела сам га обучен, имао је то војничко одијело, и послали су њега, један је с њим дошао непознати, исто тако обучен и да ми кажу да су моји убијени. То што сам имала. После тога су, натјерали су нас да носимо бјеле траке на рукама, јел смо морали да нас они познају ваљда, да смо ми Хрвати, послије тога је свакодневно следило малтретирање других људи,

долазили су нам у двориште, пуцали пушкама, оно да неко пуца из наше куће, што није било истина и касније након пар дана сам видјела тако групу људу пуно, јел наша је кућа на таквом мјесту, и мало је виша од других, па сам видјела да су у сусједову гаражу довели, али то нисам познала ко, било их је јако пуно, четири особе и тамо су убијени, тамо су их малтретирали, то сам чула, и рафале и све, послје су их оданде износили из те гараже, и то је тако потрајало, па ево скоро до пада Вуковара, стално је било неко малтретирање и после сам ја чула и од других људи, ово што сам ја видјела, што се мени догодило, то сам и рекла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево сад ће странке госпођо Божић да вам постављају питања, пошто је вас предложио тужилац за сведока-оштећену, кренућемо прво од тужиоца. Изволите тужиоче.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Добар дан госпођо Божић, ја заступам оптужбу у овом поступку, поставићу вам неколико питања.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Добар дан.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како се звала улица, или се можда и данас зове у којој је била та ваша кућа где сте ви били у подруму на дан напада?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Кућа моја још и дан данас тамо, улица Јосипа Јурија Штросмајера, не, не, опростите, ова ми је сада Силвија Страхимира Крањчевића број 3 Ловас, тада је била број 3, сада је 27, промијенила се.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кад сте изашли из подрума, колико вас је било?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: У подруму нас је било.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекли сте око тридесетак, добро.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Седам, осам, девет, девет особа, мој супруг, мој отац, ја, моје двоје дјеце, једна бака стара од 85 година и моја сестра са троје дјеце.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Та група тих тридесетак који су дошли?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, можда их је било и више, ја сам, ја то кажем отприлике јел сам ја видела мноштво.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се сећате како су били.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: А то може бити и мање и више.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се сећате како су били обучени, да ли су имали?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, неки су били обучени у ову војну, ону пријашњу Југославенску униформу, а неки су имали неке једнодјелне, као неки комбинезони, са неким точкицама, ето то колико сам ја видјела у оном страху тако.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекли сте да су ишли по групама, по селу и да је у свим тим групама био неко од домаћих из Ловаса?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, да, јел они могли знати.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како ви то знате?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: То нисам рекла, само опростите, они нису могли знати, овај старији човјек који је био, он је био на прозору, усудио се стојати за чудо да га нису погодили, јел су у сваку кућу у прозоре пуцали, он је чуо да су рекли у овој кући има двојица, онда значи није неко могао ко је дошао из Србије, или ко је дошао из неког другог мјеста знати да у нашој кући има два мушкарца. А то је могло знати ето Милорад Радојчић који је био с њима, и још он зна ко је сигурно још био.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ако сам Вас добро разумео Ви сте само.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ако сам Вас добро разумео, од домаћих ваших Срба из Ловаса, Ви сте те прилике препознали само овога Бајицу, како рекосте?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: У тој групи, да, јер њега највише осуђујем због тога јер је и он послјије тих дана, ваљда није имао мира долазио, чак је други дан послјије 10. дошао и нас је из подрума он и још један млади дечко исто је био обучен он, он је по, говору сам препознала да је негде из Србије јер је имо тај нагласак али је био јако млад и он је дошо да ми изиђемо из подрума као да ми идемо код сусједа хранити стоку, мислим, оно, усудио се још то доћи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кад су ови Вама непознати одводили Вашег мужа и оца, да ли сте приметили и да ли знате где је у том тренутку био тај Бајица, да ли је био ту са Вама или већ није био ту?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Био је на улици, на улици сам га видјела.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А колико је тих, Вама непознатих, одводило Вашег оца и мужа?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па рекла сам Вам, ја нисам могла бројати, они су мене малтретирали, ја сам видела пуно људи, а ја нисам могла пребројати колико је било. Ја Вама могу рећи десет, двадесет, педесет, кад не знам, било их је пуно, пуно, колико то пуно може бити не знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте Ви касније сазнали где су пронађена тела Вашег оца и супруга?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, јер прије тога сам Вам рекла да су ми послали тога Милана Рендулића и њега зову Бува, ето ваљда га још и сад тако зову, у Ловасу су га по тим надимком сви знали. Он ми је рекао да су у дворишту код Јосипа Јовановића, исто у нашој улици мало даље, како сам рекла, можда до двеста метара иза куће, иза куће су их одвукли у то двориште. Значи да су их убили на улици и тамо су их одвукли.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Малочас сте рекли да сте Ви видели или Вам је неко причао да је видео да је неко четворо Ваших мештана из неке гараже изнешено да је ту негде у близини убијено.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, код мене преко, прекопута у сусједовој кући код Боже Латаса, Латас Божо он је код мене прекопута, то сам видјела али не знам ко је, нисам никог то познала али сам видјела да су те људе довели и видјела кад су, чула сам односно те рафале, после су рекли који су сахрањивали, а и видјела сам кад су износили да је било четири особе.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А нисте препознали о којим особа се ради?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Како мислите, којим особама? Ко је био тамо?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Нисте препознали које су то четири особе?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ко је убијен или?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, да, ко је убијен? Да ли сте знали ко је убијен од те четири особе?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, знам, овај, знам Панца Фрањо је био у тој гаражи и Ђуро Кризманић, још је двоје људи било, не могу се сјетити, знам да је било четворо, то знам сигурно.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли се можете сетити временски када је то било у односу на тај први дан када су ови ушли у Ловас?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ово, кад је ово убијено, ово четворо људи?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па то је било поподне тако, поподне тако, ја се сјећам да је то можда било око један, два сата, можда тако јер ја знам да смо ми дјеци давали ручак, ја и моја сестра још је била код мене.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Извините, је ли то истог дана?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Којег је то дана било да ли се можете сетити у односу на тај дан кад је нападнут Ловас?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јој, не могу се сјетити, али то је било прије 18-ог, прије 18-ог листопада је то било али не знам који дан, не знам који је био дан. То је било послије 10-ог некако, а сад који дан не знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је Вама лично познато, да ли сте нешто видели, да ли сте нешто чули или Вам је неко нешто рекао, шта се то догађало у Ловасу од 10-ог па тамо до 18-ог и неки дан касније? Да ли сте чули или видели да је неко још у том међувремену од ваших мештана страдао, где и на који начин?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим? Како мислите, да је владао? Нисам разумјела.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не, не, у то времену од првог дана па тамо до 18-ог и неколико дана касније, да ли Вам је познато, да ли сте видели Ви лично или чули или Вам је можда неко други рекао шта се то дешава у Ловасу, да ли је ту било мучења малтретирања и убистава ваших мештана?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесте, било је мучења и малтретирања, и овај шогор ми је малтретиран у задрузи и тучен.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како се зове, извините?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ваш шогор, име?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Мартин Шафарик.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Изволите. Да ли Вам је то, ко Вам је то испричао, одакле Вама то сазнање да је он тучен и малтретиран?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па он ми је рекао и они су прије 18-ог пуно људи су позвали као на некакав састанак, тако су сви рекли и причали и то је истина. Међутим кад су људи дошли оно није било никакав састанак него су ето како је завршило, поубијали и то.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вам је тај Ваш рођак, шогор евентуално рекао ко га је то од домаћих могуће малтретирао? Да ли је било домаћих међу тим који су га тукли и малтретирани, домаћих мештана мислим из Ловаса?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Није ми то рекао.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте Ви пре ових догађања, пре напада на Ловас и у току тих несретних догађања познавали Љубана Деветака, Милана Радојчића, Милана Девчића и Жељка Крњајића?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, да, познавала сам их овако, Љубана Деветака чак се оно, он је ту негде и моје годиште, оно смо се и јављали што каже једном другоме, а овај Милан Девчић он је, познавала сам га овако али нисам с њим оно никад контактирала и причала, знала сам и чији је и познала сам га, а овај Милорад Радојчић он је ишао са мојом сестром у школу и то, мислим знала сам га овако исто.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: То мислите на овог Бајицу?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Познала сам га али нисам с њим оно никад причала, оно, да смо нешто, били смо добри, јављали се, поздрављали се и то.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја сам Вас питао за Милана Радојчића, а не за Милорада за Бајицу, него за Милана Радојчића.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Милана Радојчића, да, да, њега сам познавала овако исто као и све остале Ловашчане, са свима смо били добри, сви смо се оно познавали и поздрављали.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Жељка Крњајића?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Исто тако и њега, исто, да, али за њега сам чула, то нисам ја него сам чула за њега да је он најпрви отишао у Борово село као у четнике, да је он најпрви из села отишао.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате, било што сте лично чули или видели или Вам неко рекао, за све то време свих тих догађања, ко је од њих четворо, ко је ко био у Ловасу и шта су радили?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Од којих четворо?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Деветак, Девчић, Радојчић и Крњајић.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па сви су били у Ловасу, сви су били у Ловасу све сам их видјела.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Знате ли шта је ко од њих радио, да ли је имао неку улогу, задужење, ко је од њих био шта био у Ловасу?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па ја не знам, знам само за Љубана Деветака, а овога сам Бајицу видјела, а то Вам он може једино рећи ко је још с њим био, он то најбоље зна.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте Ви, односно неко из Ваше породице било када пре ових догађања били у било каквом сукобу, завади са овом четворицом, које сам Вам споменуо, Деветак, Радојчић, Девчић или са неким од њихове породице?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не, нисмо, нисмо никада, с никим нисмо у селу били у завади, никада.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала. Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље питања.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Добар дан, госпођо Божић. Ја сам адвокат Звонимир Здравковић, бранилац оптуженог Деветак Љубана у овом поступку. Ја имам само пар питања да Вам поставим. Тужилац је сада поставио што сам иначе ја мислио. Да ли Вам је познато где је живео Деветак Љубан пре 10.10.1991 године?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ја мислим у Осијеку да је он живио.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Дакле, није живео у Ловасу?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Он је у Ловасу имао кућу и често је био у Ловасу јер је био и ожењен из Ловаса, живио је, ја мислим да је живио и у Ловасу и у Осијеку. У Ловасу му је била ваљда главна кућа, а радио је колко ја знам да је радио у Осијеку.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Рекли сте да сте се поздрављали приликом сусрета итд., да ли сте имали било какав лични контакт у времену десети – једанаести месец 1991. године, јесте ли имали какву потребу да одете код

њега или он да дође код Вас, да ли сте се негде налазили разговарали, било телефоном, лично и тако?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам одлазила код њега него сам га видјела само тамо код нас у центру села, само тамо код нас у центру села и све су људе тјерали оно и малтретирали и ја сам онда од оног страха њега питала само, овај, шта да ја радим, он ми није ништа одговорио.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Како је био обучен том приликом? Шта је носио на себи?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Боже драги, не знам ни ја шта је носио, не знам.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Не знате.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не знам.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Добро, кад је то тако поздрављали се и све остало, ја морам да Вас питам, рекли сте 10.10. што је неспорно то је стварно било и Ви сте заиста имали несрећу личну, рекли сте «дошли су четници под вођством Љубана Деветака», одакле таква квалификација?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да. Молим?

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Одакле Вама то да им је вођа? Рекли сте у првој реченици данашњег сведочења «10.10. су дошли четници под вођством Љубана Деветака», одакле Вама та сазнања?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па ево то, зато што су они рекли да је он њима командант, а и он је сам се представљо да је он командант села.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: А ко Вам је од њих рекао да им је он командант?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па они који су долазили и послије и прије.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Да ли знате неко име, презиме, како су изгледали ти људи?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Изгледали су ко и сви други људи само што су били у разне униформе обучени.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: И шта су Вам рекли у вези Деветака кад су се представљали, ако су се уопште представљали?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Није се нико представљо, па није то било за представљање, неко је долазио па малтретирао.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Па наравно, али рекли сте да су Вам они говорили да им је Љубан Деветак шеф.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Рекли сте да су они говорили Вама да им је Љубан вођа.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, Љубан Деветак као командант.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Јесте, а ко Вам је то говорио?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па ти непознати људи.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Непознати људи. Јесте Ви имали лично неко лоше искуство са Љубаном Деветаком било када?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Никад прије до сада, до 10.10.1991.

Адв.ЗВОНИМИР ЗДРАВКОВИЋ: Хвала Вам, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли даље неко од бранилаца питања? изволите господине Лукићу.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Добар дан госпођо Божић, Бранко Лукић адвокат. Ја ћу имати само једно кратко питање. Везано за 10.10. споменули сте једну униформу једноделну тачкасту, хоћете мало детаљније да нам опишете ту униформу како је изгледала?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па то вам је била једнодјелна онако униформа, точкице онако, не знам је ли то наранџасто, или од онога или црвене, или неке да, једнодјелне, као комбинезони онако једнодјелна.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Да ли је та особа била и наоружана?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Да ли је та особа у том комбинезону била и наоружана?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесте, сви су били наоружани.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Да ли сте те комбинезоне виђали касније?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесам.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Хвала Вам.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесам, јер нисмо имали круха па смо ишли, морала сам ићи по крух, као да добивали смо неки крух, пекло се негде па се доносило па сам ишла па сам видјела.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Хвала Вам госпођо Божић, немам више питања.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Видјела сам не само такве нег сам видјела свакаквих униформи.

Адв.БРАНКО ЛУКИЋ: Хвала Вам, хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли питања од оптужених? Оптужени Зоран Косијер.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Добар дан, Зоран Косијер оптужени. Имам само једно питање за госпођу.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Како се зове?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Зоран Косијер.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Њега не знам, нисам никад чула, он није из Ловаса.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Ја сам у пролазу.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Ништа, имам за Вас једно питање само, господин Бранко Лукић адвокат Вам је ово питање у вези униформе поставио па бих Вас ја питао исто у вези тих униформи тачкастих како сте објаснили. Да ли сте те униформе виђали 17-ог, 18-ог октобра, пре минског поља или на дан минског поља, ако можете да се сетите?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не знам да ли сам тај дан баш ишла негдје, али ишла сам сваки дан и виђала сам.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: А да ли сте видели можда једну већу групу војника у таквим униформама у том периоду?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не могу Вам дати тај одговор.

Опт. ЗОРАН КОСИЈЕР: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Нема више нико од оптужених. Госпођо Божић, реците ми да ли ти наоружани војници кажу зашто одвозе Вашег оца и мужа, јесу ли они пружали некакав отпор, јесу ли били Ваш отац и муж наоружани?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ништа нису били, били смо сви у кући, нисмо никад оружје посједовали, па ево рекли су да смо усташе, да је сад чишћење, то нисам рекла, као чишћење је сад, сад ћемо ми сви видјети да смо сви исти, то су нам рекли, значи да нас очисте све да нас нема.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми овде из списка предмета произилази да имате две сестре Маријану Шафарик и Ану Хирјовати, која је од сестара била са Вама у тој кући?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ана Хирјовати, она је из Вуковара дошла са троје дјеце.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, ова друга сестра Маријана је ли она у то време била у Ловасу и у којој је улици она живела?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесте, она живи још и сада у Ловасу у улици Владимира Назора.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли Вам причала Маријана шта се њима дешавало тог дана када је био напад?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ко је код њих дошао, је ли препознала она неке од мештана?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Није ми рекла то да је неког препознала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли Вам је познато да је у том периоду било неких принудних или присилних радова да је неко организовао те радове, да ли имате таква нека сазнања?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Послије 10-ог?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: После 10. листопада јесте, било је, моја сестра Маријана је ишла радити, јер њој је имо ко чувати дијете, имала је свекрву и свекра и тај шогор Мартин је ишо радити, а мени су исто дошли наредити да идем радити. Међутим сестра ми је већ била отишла, ова бака је била стара, тако да сам ја ишла и молити да ме ослободе неко вријеме, међутим нисам ишла радити ја, ишли су сви други. Моја сестра је рекла да ће она радити и дању и ноћу умјесто мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, то кад кажете ишли сте молити да Вас ослободе тих радова, кога сте то тамо молили да Вас ослободи радова?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ђуру Продановића сам питала, он је рекао ето као може остати да не радим отвориће они вртић па ћу ја онда дјецу као у дјечји вртић да онда идем радити, а међутим ето вртић није отворио и тако да ја нисам ишла. Послије ми је дијете кренуло у школу, почела је онда била школа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: На почетку Вашег исказа рекли сте неки сусед који је нажалост сад покојни, кажете видео је где су убијени Ваш отац и муж.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Он је видио да су отјерани исто као и ја, Стјепан Грачанац, он је умро прије пар година, он је видио и он ми је рекао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли он видео баш где су они убијени или је видео сам тај чин када они њих потерявају тамо?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Он је видио кад су они ишли напријед, а ови остали су ишли иза њих.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли Ви знате неког Зорана Кризманића од оца Вида?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте нешто сазнали о смрти тог лица или евентуално чули?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па знам да је убијен и он и отац. Тај Зоран Кризманић и Вид Кризманић, да, исто су убијени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми у том периоду почев од 10. па надаље, колико сте ви провели у Ловасу, до кад сте били?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ја сам била до '95.године у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До '95?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми почев од 10.10. па надаље, да ли сте ви смели да закључавате куће и да ли вам је?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисмо, нисмо смјели закључават куће, морали смо отворити врата и нисмо закључавали куће, не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми ко је вама то тако издао ту наредбу да не смете закључавати куће и шта је то значило да вам стоје откључане куће?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па ови који су хватали, не знам ни ја, непознати неки ти људи, они су рекли да не смемо закључават куће, да они могу доћ да виде јел неког има, јел нема и, не знам, не знам шта им је то значило.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико пута после 10.10. је ваша кућа претресана поново, рекли сте да је било претреса и касније?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па често су долазили да виде јел неког има, шта ја радим, као, колико нас има у кући и то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесу ли ти који су касније долазили били исто неки непознати или сте евентуално међу њима неког познали?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Два пута је био тај Милорад Радојчић, Бајица, а после су долазили неки, јер је после у кућама, у сусједној кући код Фрање Витека су после дошли, не знам ко, нека војска, као који су као били смењивали су се стално, чували су село. Онда су они исто често долазили да виде колико нас има у кући.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли је вама нешто из куће одузето или вашој сестри или било коме, да ли је нешто одузето од ствари од?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Мени ауто јест одузет и што је најгоре, моји убијени, то ми је најгоре, а за ауто ми није, то је док сам ја, после кад сам отишла онда је све однешено, али за време ту док сам ја била тај ауто су ми одвезли Срби, Зоран Тепавац и Обрад Тепавац.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је значи у неким од наредних долазака или је то било оног првог дана 10.10?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па то је било послје десетог, тако, ти дани, после 10.-ог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми да ли сте се ви интересовали везано за сахрањивање вашег оца и мужа, с обзиром да сте чули да је то 200 метара од ваше куће су њихова тела?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, ја сам њих тражила и као што сам рекла, ја сам називала, нико ми није реко до тог дана док они њих већ нису сахранили, јер они су њих скупљали по селу, људи које су они одредили ти су ишли и који су убијени те су они сахрањивали у један канал у гробљу, тамо су, и послје тога су ми рекли како нисам тражила, па тражила сам, стално сам називала, рекла сам вам да сам ја једина ваљда у Ловасу звала цијели дан и тако да су ми чак трећи, десети, ех, 12. листопада су ми ето дошли тај Милан Рендулић, послан је од њих да ми каже да су убијени и да су сахрањени.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми од кога ви то, кога ви то зовете телефоном и интересујете се да сахраните, односно?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Звала сам мјесни уред у Ловасу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И с ким контактирате тад кад се интересујете везано за то?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Мислите онда?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У оно време, с ким ви то разговарате телефоном и питате?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па јавио ми се Ђуро Продановић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта вама Ђуро каже везано за то?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: И он ми је рекао да не зна гдје су, да он не зна гдје су, да он мисли да они раде, међутим они нису радили, они су њих убили одмах чим су изведени из куће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А јесте ли разговарали са вашим зетом Мартином Шафариком, јел учествовао он у неком сахрањивању људи?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па јесте, јесте, он је ето допала му је та најтежа задаћа да сахрани мог супруга и оца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта је рекао на који начин?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: И то рукама, рукама су их сахрањивали, није било никаквог алата, ни мотике, ни ашова, него рукама. И онда колико се могло рукама толико је, кад су те особе које су тјерале и возиле кад су рекле да је доста, што није ни било доста из тог канала су вириле и руке и лица и све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми јел у то време била нека станица полиције у Ловасу?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Чије полиције? Прије, прије 10.-ог?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не, не после 10.-ог па надаље.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Била је, била је тамо станица.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте били тамо у станици, одлазили?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Једном, једном сам одлазила, јер су, овај, рекли, неко ми је исто приопћио да идем пријавити као аутомобил да је одвежен, па да се као вратим. Међутим, ја сам дошла тамо, тако да је тамо био Милан Девчић и њега сам препознала, био је Радован Тепавац, од Ловашчана, био је, па било их је пуно. Били су они сви и они су онда смејали су ми се, да, оно и терали су ме вани и тако да ништа нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте Ви чули евентуално ко је тамо главни у тој њиховој полицији?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте ли чули ко је био главни у тој њиховој полицији?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, изволите пуномоћници.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли је Вама познато да су хрватске куће биле обележаване на неки начин после 10.10.?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, јесте, сви смо морали ставити неку белу крпу или било шта, плахту или нешто.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Од кога сте добили такав налог да то радите?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ови који су нам били у кућама први дан.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли Вам је познато да су неке куће паљене у Ловасу 10.-ог или касније?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесте, јесте, пар дана после 10.-ог, је запаљена од моје тетке кућа, одмах, одмах мало насупрот моје, овај, у сусједству.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли знате ко је запалио ту кућу?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не само њена, него и више њих. Па, не знам ко је запалио, али видела сам и када је горело и све.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли су Вам за кретање кроз село биле потребне пропуснице?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесу, јесте, биле су.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Где сте добијали те пропуснице?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, у опћини код нас, у Месном уреду.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А ко је издавао, ко је потписивао пропуснице?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, ја мислим Саво Клисурић је тамо био, Ђуро Продановић. Ето, од њих сам добивала.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли сте икада сазнали, да ли сте добили неко објашњење, зашто су убијени Ваш супруг и муж? Да ли Вам је можда Милан Рендулић рекао када је дошао да Вас обавести о томе?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Није, није рекао, ето рекли су ми они први дан, да смо усташе и ево да смо сви исти, да смо усташе и ево због тога да су убијени. Није ми он рекао ништа

због чега, он ми је само, овај, послан да ми ето каже да су убијени и да су сахрањени, наводно.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли Вам је рекао тада, где су сахрањени?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Није ми он рекао, рекли су ми људи који су сахрањени, сахрањивали.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

НАТАША КАНДИЋ: Рекли сте нам да сте морали да носите беле траке. Да ли је Вама, ко је Вама то рекао и када?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Рекли су нам тог дана, 10.10. када смо били, онда су нам рекли да морамо ставити белу траку и да нешто, на капију, на врата, на прозор исто, бело, било шта.

НАТАША КАНДИЋ: Значи, истом приликом када су рекли да истакнете белу крпу на кући, том приликом су Вам рекли за белу траку да Ви носите, јел тако?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, да.

НАТАША КАНДИЋ: А да ли, када је Милан Рендулић, када Вам је рекао за супруга и оца, да ли сте Ви питали да ли можете да одете тамо, на место где су сахрањени, да посетите?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам могла питати, можете мислити како ми је било, он је мени рекао да су они већ сахрањени. Није нико у Ловасу ваљда видео своје ко је убијен, јер они су поубијали, они су наређивали ко ће се окупити, ко ће то сахрањивати, тако да нико није. Ја сигурно да сам своје видела и нашла.

НАТАША КАНДИЋ: Када сте Ви од свог зета чули како, на који начин су сахрањени Ваши, када Вам је то рекао?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, рекли су ми ови људи који су сахрањивали у црне вреће и ето, у тај канал су сви били побациани, сви, овај, који су год поубијани.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте до краја године 1991. имали прилике, могли да одете на гробље?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, нисмо.

НАТАША КАНДИЋ: Када сте први пут отишли?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам ја отишла, ја сам први пута отишла, овај, негде у трећем месецу, овај, 1992. године.

НАТАША КАНДИЋ: 1992. године?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да.

НАТАША КАНДИЋ: А да ли сте у то време, тада у листопаду знали за друга убиства?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: За кога?

НАТАША КАНДИЋ: За убиства других људи, да ли сте чули?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, јесам, јесам, чула сам све.

НАТАША КАНДИЋ: Како сте сазнавали, од кога?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Како сам сазнавала? Па, свако је, овај, морала сам отићи некада и до трговине, морала сам отићи, донети млеко и увек сам видела неког испреплашеног и ко ми је рекао, овај, да му је неко убијен.

НАТАША КАНДИЋ: Ако сам разумела, Ви сте више пута звали Ђуру Продановића.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, јесам.

НАТАША КАНДИЋ: Пре него што Вам је Милан Рендулић рекао да су убијени Ваши, јел тако?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, да.

НАТАША КАНДИЋ: А јесте га звали после тога, да га питате, шта се догодило, ко је убио Вашег оца и супруга?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: После тога сам звала.

НАТАША КАНДИЋ: Молим?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам, онда сам га једном видела, исто сам нешто ишла у ту општину на некакав попис, па сам га видела, па сам онда питала, зашто. Он је само слегао раменима и ништа није рекао.

НАТАША КАНДИЋ: Јесте виђали Милорада Радојчића?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесам, он ми је долазио, рекла сам, једно пар пута у кућу и ето, није имао мира ваљда.

НАТАША КАНДИЋ: А јесте га нешто питали?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па је морао доћи. Молим?

НАТАША КАНДИЋ: Јесте могли нешто да га питате, да га питате, он је био на улици када су изведени Ваши. Да ли је нешто рекао сам или сте га, или сте могли да га питате нешто?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам ја њега ништа питала, нисам ја њега ништа питала, јер ја сам се бојала.

НАТАША КАНДИЋ: Бојали сте се?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ништа нисам питала, да.

НАТАША КАНДИЋ: А када је он долазио код Вас, да ли је нешто рекао у вези са оцем, супругом?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не, ништа није спомињао то, него да види како смо ми, као да види како смо ми.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли Вас је неко из, да ли сте Ви знали ко је тада вршио закон, ко спроводи закон у селу, ко је власт? Да ли сте знали тада, ко је власт у селу?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ко је власт у селу?

НАТАША КАНДИЋ: Да. Да ли је Ђуро Продановић био неко ко је био у тој сеоској власти?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, ја сматрам ево да је за све се питало Љубана Деветака и они су ваљда сви били власт онда у то време.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте, овај, да ли сте некада били у прилици да разговарате са Деветаком?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Нисам.

НАТАША КАНДИЋ: Нисте? А у Вашем, овај, у Вашем суседству поред Ваше куће, да ли је било још некога ко је убијен?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ко је убијен?

НАТАША КАНДИЋ: Да.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесте, овај Стјепан Пејић, он је убијен, друга кућа од нас, онда је убијен овај.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли знате како је он убијен?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Он је исто убијен први дан, тог 10.10. исто у својој кући.

НАТАША КАНДИЋ: У кући?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Он је у кући убијен.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте чули, како је убијен, ко је дошао?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Ваљда, ја сматрам исти ови који су код мене, када су они ишли том улицом нашом. Ја не знам, за њега не знам, ево ја сам, ја како, то је моје мишљење.

НАТАША КАНДИЋ: А да ли знате још некога да је ту око Вас, осим Стјепана Пејића?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је још неко у Вашем суседству убијен?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Убијене су, овај, Јозефина Павошевић и њена кћерка Маријана Павошевић и свекрва, овај, Славица Павошевић, три жене у нашем суседству.

НАТАША КАНДИЋ: Колико су они далеко од Ваше куће?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Они су, па не знам, није, можда стотињак метара.

НАТАША КАНДИЋ: Када су њих троје убијени?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Њих три када су убијене?

НАТАША КАНДИЋ: Њих три, да.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Оне су убијене после 10.-ог, сада не знам тачно када, али знам после 10.10.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли сте чули, овај, како су убијене и ко је то дошао?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Чула? Не, нисам чула ко је дошао, али сам чула да су убијене у подруму и то.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је код Вас неко долазио, да ли је вршио претрес у кући?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је одговорила, било је више претреса.

НАТАША КАНДИЋ: Кажите ми да ли сте знали, да ли је постојао полицијски час?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, јесте, био је.

НАТАША КАНДИЋ: Шта је то за Вас значило?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, то је значило да до одређеног времена овај, се смемо кретати улицом, ако је неко негде требао отићи.

НАТАША КАНДИЋ: А да ли је то важило за све, без обзира на националност, полицијски час?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не, не, није, то је важило само за Хрвате и за неСрбе, то је само за нас важило.

НАТАША КАНДИЋ: А кажите ми, када је овај, да ли је у то време овај било сахрана Срба?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Време сахрана?

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је неко од Срба умро, погинуо, или је убијен?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, знам да је било после 10.10., само мало, после 10.10. је један Србин из Ловаса, Воркапић, не знам да ли је Милорад или Милан, он је, овај, он се развео бомбом сам, тако сам чула, на овој економији код нас,

задрузи горе, овај, да је сам себе разнео са бомбом и била је сахрана и то велика сахрана и права оно како треба.

НАТАША КАНДИЋ: Немам више питања, хвала Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Божић, реците ми, које је годиште Ваш отац био?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Које годиште? 1926.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ваш муж?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Мој муж 1943.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми, да ли су они били неки активисти у ХДЗ или?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Никада нигде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И само још једно питање, да ли знате мештанина Милан Воркапић, звани «Трнда»?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, знам њега исто

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте чули за тог мештанина, да ли је он био онога дана када је био напад негде?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, чула сам да је био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 'Шта сте чули?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Чула сам да је био, овај, тај дан исто у тим трупима које су ишле, овај, по кућама. Чак сам чула да је био у тој групи, али га ја нисам видела, ја сам само препознала Радојчића, али њега нисам видела, али чула сам да је био и он.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У тој групи која је била пред Вашом кућом?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли тужилац неких допунских питања?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Дозволите само пар питања у вези овог одузетог аутомобила. Можете ли рећи, које је марке тај аутомобил био и које старости је био?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Био је «Југо 45», био је стар пет година, али је јако мало вожен.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Када Вам је, када?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Када Вам је то одузето у односу на напад на Ловас, односно у односу на 10.10.?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: То је после, после 10.10.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Отприлике ако се можете сетити.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Отприлике, који дан?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, отприлике који временски, датум мислим?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, не знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Не тачно, не тачно.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Који је био датум. То је било те дане, када се и пљачкало и убијало и све, не знам.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесу ова двојица које сте поменули Тепавци, дошли код Вас да Вам узму тај аутомобил?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: И шта су Вам рекли, да ли Вам они то привремено одузимају па ће Вам вратити или?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Не, ништа они нису рекли, они су само одвезли. Још ја нисам имала ни кључеве, овај, јер кључеви су били код мог супруга у џепу.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А када сте отишли у полицију тамо?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Које сам видела када је била она идентификација, онда сам видела да су код њега.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А када сте отишли у полицију да Вам.

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Када сте отишли у полицију да Вам наводно врате тај аутомобил?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, да, то је, овај, не знам, неко је прогласио да идемо сви, нисам само ја ишла, ишло је њих више, а сада нисам никога питала како су они прошли. Међутим, мене су истерали ти које сам рекла, Милан Девчић, Тепавац Радован, мислим да је и тај Радован умро чак, не знам. Па ето пуно је година прошло, доста људи је умрло и ето то је тако прошло. Није ми жао аута, аутомобила, да Вам то кажем, само свега другог.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Божић?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Молим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате још нешто да кажете што Вас нико није питао, а Ви сматрате да је то битно да истакнете?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Па, ево, ја бих само рекла да ево, много је њих и пре мене сведочио а ево, сигурно ће и после, да се ето, ко је крив, нека одговара по својој савести.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала Вам што сте се одазвали позиву суда да сведочите.

Довршено сведочење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево одјављујемо се са Жупанијским судом у Вуковару.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес СЕ ПРЕКИДА у 11 часова и 35 минута и биће настављен дана

**27. новембра 2009. године,
са почетком у 9 часова и 30 минута.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

НАТАША КАНДИЋ: Ја сам чула да сведок можда сутра неће доћи, треба ипак проверити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја до сада немам никакву информацију, једино сада да са Јадранком Курбел разговара. Госпођо Божић, да ли ме чујете?

Сведок ЉУБИЦА БОЖИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми смо завршили сведочење и сада бих молила судију Јадранку Курбел да.

Судија Жупанијског суда у Вуковару ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Ми немамо другог начина, јер нам камера гледа само у једном правцу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, у реду, у вези сутрашњег сведочења Јосипа Сабљака, да ли је позив уредно примио?

Судија Жупанијског суда у Вуковару ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Ја немам враћену доставницу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли имате било какве информације да ли ће он доћи, неће доћи или ћемо сачекати до сутра да то сазнамо?

Судија Жупанијског суда у Вуковару ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Само мало, овде је госпођа из Уреда за подршку сведоцима. Ја ћу проверити. Ми би Вас известили још данас у току дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, у реду, довиђења, поздрављам Вас.

Судија Жупанијског суда у Вуковару ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Довиђења.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА